

OSH Pulse 2025: Безопасност и здраве при работа в ерата на климатичните и цифровите промени

Експресно проучване на Евробарометър – Резюме

Автори: Sharon Belli и Femke De Keulenaer, Ipsos — Европейски екип по обществени въпроси.

Управление на проекта: Maurizio Curtarelli и Pierre Bérastégui — Европейска агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA).

Настоящото резюме е възложено от Европейската агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA). В него, включително в изразените мнения и/или заключения, се съдържа единствено мнението на авторите и не се отразява непременно становището на EU-OSHA.

Преводът е предоставен от Центъра за преводи (Люксембург), въз основа на английският оригинал на текста.

Нито Европейската агенция, нито което и да е лице, действащо от името на Агенцията, носят отговорност за начина, по който би могла да бъде използвана съдържащата се в настоящата публикация информация.

© Европейска агенция за безопасност и здраве при работа, 2026 г.

Възпроизвеждането е разрешено, при условие че се посочи източникът.

За използването или възпроизвеждането на снимки или други материали, за които EU-OSHA не е носител на авторското право, трябва да се поиска разрешение пряко от носителите на авторските права. В случай, че конкретно съдържание изобразява физически лица, които могат да бъдат идентифицирани, или включва произведения на трета страна, може да е необходимо получаване на допълнително разрешение за ползване.

Съдържание

Списък на фигурите	4
Въведение	5
1 Цифрови технологии на работното място	7
1.1 Най-често срещани видове цифрови технологии, използвани на работното място	7
1.2 Разпределяне, мониторинг и оценка на работата посредством цифрови устройства	8
1.3 Работещи през цифрови платформи	8
1.4 Дистанционно, хибридно и в помещенията на работодателя: основно работно място	9
1.5 Рискове за БЗР, свързани с използването на цифрови технологии	9
2 Психосоциални рискове и психично здраве на работното място	12
2.1 Психосоциални рискови фактори	12
2.2 Възприятия за несигурност на работното място	13
2.3 Разговор за психичното здраве на работното място	13
2.4 Инициативи за справяне със стреса и проблемите, свързани с психичното здраве, на работното място	14
3 Климатични промени и безопасност и здраве при работа	16
3.1 Излагане на рискови фактори, свързани с климатичните промени	16
3.2 Опасения относно климатичните промени и безопасността и здравето при работа	17
3.3 Превантивни мерки за справяне с последиците от климатичните промени върху здравето	18
4 Здравен статус на работещите	20

Списък на фигурите

Фигура 1: Въпрос DX7 — Използвате ли някоя от следните цифрови технологии за основната си работа? (Възможни са няколко отговора, % от ЕС-27).....	7
Фигура 2: Въпрос A2 – Доколкото ви е известно, организацията, в която работите, използва ли цифрови технологии, за...? (% от ЕС-27)	8
Фигура 3: DX6 — На кое от следните места сте работили през по-голямата част от времето през последните 12 месеца? (Възможни са няколко отговора, % от ЕС-27)	9
Фигура 4: Въпрос A1 — Бихте ли казали, че използването на цифрови технологии на работното ви място...? (% от ЕС-27)	10
Фигура 5: Въпрос B1 — Бихте ли казали, че на работното си място сте изложен/а на въздействието на следните фактори? (% от ЕС-27).....	12
Фигура 6: Въпрос E2_3 — Съгласни ли сте или не сте съгласни със следните твърдения относно стреса и психичното здраве на работното ви място? Мога да загубя работата си в следващите 6 месеца (% по държави; ЕС-27 и IS, NO и CH)	13
Фигура 7: Въпрос E2 — Съгласни ли сте или не сте съгласни със следните твърдения относно стреса и психичното здраве на работното ви място? (% от ЕС-27)	14
Фигура 8: Въпрос E1 — Предвидена ли е някоя от следните инициативи на работното ви място? (% от ЕС-27).....	15
Фигура 9: Въпрос B2 — Бихте ли казали, че през последните 12 месеца сте били изложен/а на въздействието на следните фактори на работното ви място? (% от ЕС-27)	16
Фигура 10: Въпрос E2 — Съгласни ли сте или не сте съгласни със следните твърдения относно стреса и психичното здраве на работното ви място? (% от ЕС-27)	18
Фигура 11: Въпрос E3 — Предвидени ли са някои от следните мерки за предотвратяване на топлинния стрес и рисковете, свързани с климатичните промени на работното ви място? (% от ЕС-27).....	19
Фигура 12: Въпрос C1 — През последните 12 месеца имали ли сте някой от следните здравословни проблеми, които са били причинени или са се влошили от работата ви? (Възможни са няколко отговора, % от ЕС-27)	20

Въведение

В годините след пандемията от COVID-19 настъпиха промени в областта на безопасността и здравето при работа (БЗР), като възникнаха нови предизвикателства, а съществуващите се промениха.

На първо място, все по-широкото внедряване на цифрови технологии в работата, което започна много преди пандемията от COVID-19, но се ускори значително по време на пандемията — особено що се отнася до позволяващите дистанционна работа цифрови технологии — стана постоянна характеристика на света на труда и доведе до редица последици по отношение на БЗР. Второ, продължаващите промени в моделите на работа и очакванията на обществото увеличиха психосоциалните рискови фактори. Трето, нарастващото въздействие на климатичните промени се оказва критичен фактор, засягащ безопасността и здравето на работното място. На последно място, все по-голямо внимание се обръща на по-широките последици за здравето, свързани с работата, като се признава сложното взаимодействие между факторите на професионалната среда и общото здравно състояние.

Европейският екип по обществени въпроси на Ipsos интервюира от името на EU-OSHA представителна извадка от заети работници (служители и самостоятелно заети лица) на възраст 16 и повече години във всяка от 27-те държави членки на Европейския съюз (ЕС), както и в Исландия и Норвегия. През периода от 31 март до 14 април 2025 г. бяха проведени 28 220 интервюта по телефона (мобилни телефони). Представителна извадка от заети работници беше интервюирана и в Швейцария, данните бяха събрани между 2 и 7 април 2025 г. Интервютата в Швейцария бяха проведени онлайн чрез компютърно подпомагано онлайн интервю (CAWI), като бяха използвани онлайн панели на Ipsos и тяхната партньорска мрежа.

Данните от проучването, представени в този доклад, са претеглени спрямо известните съотношения на населението. Средните стойности за ЕС-27 са претеглени спрямо числеността на заетото население на възраст над 16 години във всяка държава — членка на ЕС. Към този доклад е приложена техническа бележка относно използваните в проучването методи.

Бележки:

1. В настоящото резюме цялостните резултати и социалните и демографските анализи се основават на данни от 27-те държави членки на ЕС (ЕС-27), а анализите на равнище отделни държави включват също Исландия, Норвегия и Швейцария.
2. В доклада се разглеждат промените в тенденциите на национално равнище в сравнение с тези в проучването OSH Pulse — Здравословни и безопасни условия на труд на работните места след пандемията (април—май 2022 г.). Поради измененията, направени по отношение на някои елементи от въпросника за проучването през 2022 г. и включени във въпросника за 2025 г., сравненията на тенденциите следва да се тълкуват внимателно.
3. Терминът „процентен пункт“ се използва при сравняване на два различни процента (съкращава се п.п.). Разликите на годишна база се изчисляват от проценти, закръглени до най-близкото цяло число.
4. В резултатите от проучването може да има отклонения при изготвяне на извадки, което означава, че не всички очевидни разлики между групите, държавите или годините могат да са статистически значими. Съответно в текста са подчертани само разликите, които са статистически значими (на ниво 5 %) — т.е. когато може разумно да се очаква, че е малко вероятно те да са възникнали случайно.
5. Процентът на отговорите надвишава 100 %, ако с въпроса се дава възможност респондентите да избират между няколко отговора.

6. В този доклад държавите се посочват с официалното им съкращение, показано по-долу.

AT 	Австрия	DE 	Германия	NL 	Нидерландия
BE 	Белгия	EL 	Гърция	PL 	Полша
BG 	България	HU 	Унгария	PT 	Португалия
HR 	Хърватия	IE 	Ирландия	CY 	Република Кипър
CZ 	Чехия	IT 	Италия	RO 	Румъния
DK 	Дания	LV 	Латвия	SK 	Словакия
EE 	Естония	LT 	Литва	SI 	Словения
FI 	Финландия	LU 	Люксембург	ES 	Испания
FR 	Франция	MT 	Малта	SE 	Швеция
IS 	Исландия	NO 	Норвегия	CH 	Швейцария

1 Цифрови технологии на работното място

1.1 Най-често срещани видове цифрови технологии, използвани на работното място

Най-често използваните цифрови технологии са **лаптопи, таблети, смартфони или други преносими компютърни устройства, които се свързват с интернет**, избрани от 78 % от работещите в ЕС (с 4 п.п. повече в сравнение с проучването OSH Pulse, проведено през април—май 2022 г.). **На второ място са настолните компютри**, посочени от 61 % от работещите. Всеки шести от работещите (18 %) използва **софтуер или инструменти с изкуствен интелект**, напр. инструменти за анализ на данни, чатботове, виртуални асистенти, инструменти за прогнозен анализ и модели на машинно самообучение (с 2 п.п. повече в сравнение с проучването от април—май 2022 г.). Следват **носимите устройства**, като например интелигентни часовници, интелигентни очила, устройства за проследяване на активността или други (вградени) сензори, избрани от 13 % от работещите. По-малка част от работещите посочват, че използват съвременни роботизирани технологии за работа: 6 % използват **машини или роботи, които могат да мислят и да вземат решения** (напр. машини или роботи, използващи изкуствен интелект), а 3 % **взаимодействат с роботи** в работата си.

Общо в целия ЕС 90 % от работещите посочват, че използват поне една от цифровите технологии, изброени в проучването. В обхванатите от проучването държави този процент варира от 78 % в Португалия до 96 % в Норвегия. Освен това в целия ЕС 32 % от работещите посочват, че използват една или повече съвременни цифрови технологии⁽¹⁾. Делът на работещите, които посочват, че използват съвременни цифрови технологии за основната си работа, е най-висок в Дания (48 %) и най-нисък в Португалия (17 %).

Фигура 1: Въпрос DX7 — Използвате ли някоя от следните цифрови технологии за основната си работа? (Възможни са няколко отговора, % от ЕС-27)

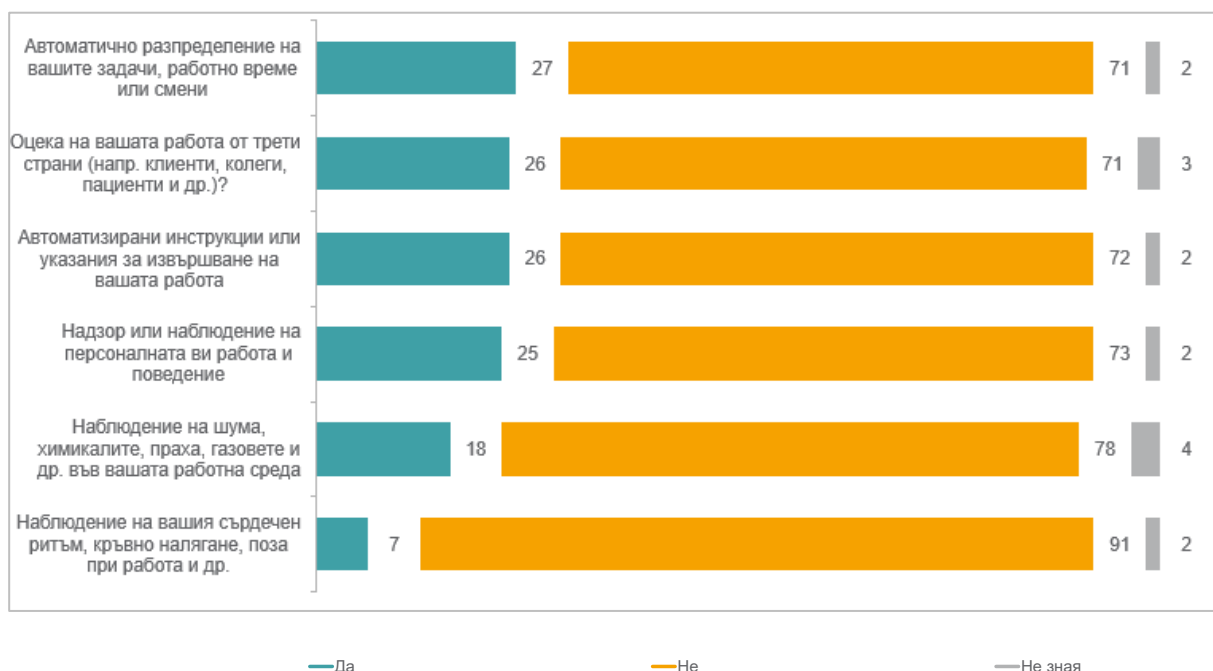
Основа: всички респонденти, ЕС-27 (n=25 688)

⁽¹⁾ Съвременни цифрови технологии: софтуер или инструменти, използващи изкуствен интелект, носими устройства, машини или роботи, които могат да мислят и да вземат решения, роботи, които взаимодействат с работещите.

1.2 Разпределяне, мониторинг и оценка на работата посредством цифрови устройства

Повече от един на всеки четирима работещи (27 %) посочват, че техният работодател използва цифрови технологии за **автоматично разпределение на задачите, работното време или смените им**. По същия начин 26 % посочват, че тези технологии се използват за **оценяване на резултатите от работата от трети страни** (напр. клиенти, колеги, пациенти), а други 26 % посочват използването на **автоматизирани инструкции или указания за завършване на работата си**. Един от всеки четирима работещи (25 %) посочва използването на цифрови технологии за **надзор или мониторинг на работата и поведението му/й**. По отношение на наблюдението на околната среда и здравето всеки шести от работещите (18 %) посочва, че се използват цифрови устройства за **проследяване на шума, химикалите, праха, газовете и др. в работната среда**; много по-малка част (7 %) съобщават за използването на такива технологии за **наблюдение на сърдечния ритъм, кръвното налягане и позата им**.

Фигура 2: Въпрос A2 – Доколкото ви е известно, организацията, в която работите, използва ли цифрови технологии, за...? (% от ЕС-27)

Основа: всички респонденти, ЕС-27 (n=25 688)

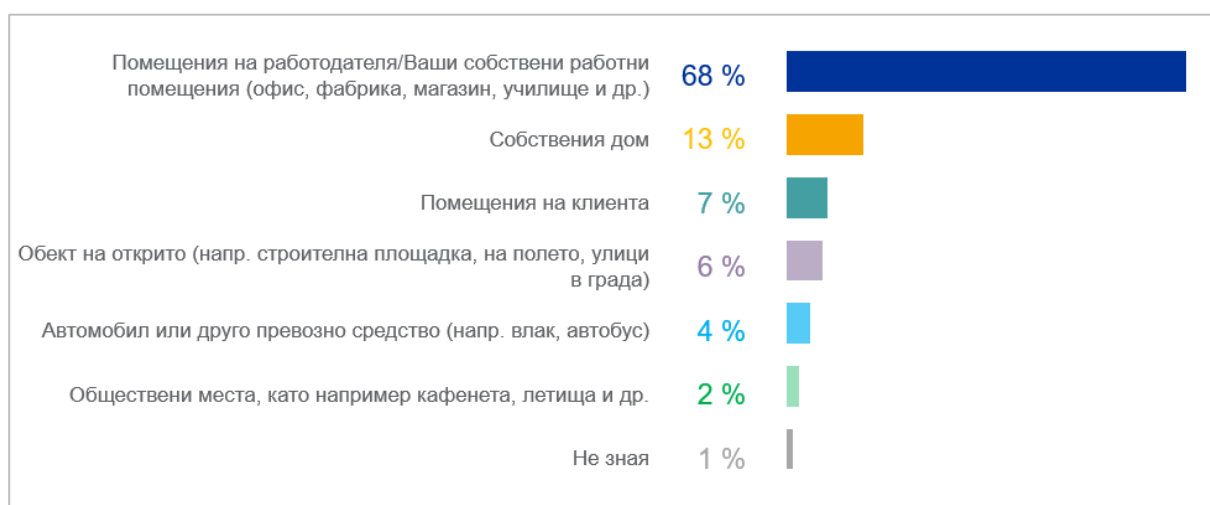
1.3 Работещи през цифрови платформи

5 % от работещите в целия ЕС посочват, че през последните 12 месеца са спечелили поне част от доходите си, работейки за **цифрова платформа** (например Upwork, Freelancer, Clickworker, PeoplePerHour, Uber, Deliveroo, Handy, TaskRabbit и други). На равнище отделни държави делът на работещите, които са спечелили поне част от доходите си, работейки за цифрова платформа през последните 12 месеца, варира между 1 % във Франция и 18 % в Малта.

1.4 Дистанционно, хибридно и в помещенията на работодателя: основно работно място

По-голямата част от работещите в ЕС (68 %) са работили през повечето време в **помещенията на своя работодател/собствени стопански помещения (офис, фабрика, магазин, училище и др.)** през 12-те месеца преди провеждане на проучването (с 3 п.п. повече в сравнение с проучването от април—май 2022 г.). По-малка част от работещите посочват, че през последните 12 месеца са работили предимно в **собствения си дом** (13 %), в **помещенията на клиенти** (7 %), на **външен обект** (напр. строителна площадка, на полето, улици на град) (5 %), в **кола или друго превозно средство** (напр. влак, автобус) (4 %) или на **обществени места**, като например кафенета, летища и др. (2 %).

Фигура 3: DX6 — На кое от следните места сте работили през по-голямата част от времето през последните 12 месеца? (Възможни са няколко отговора, % от ЕС-27)

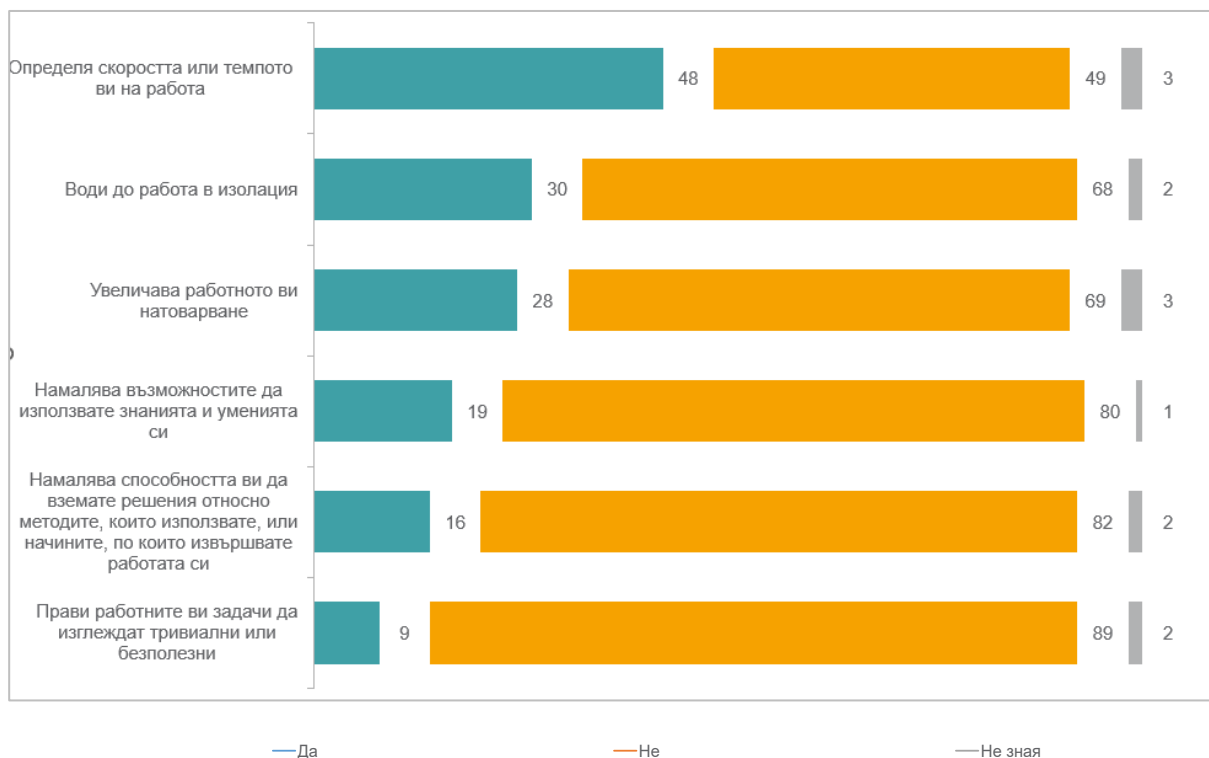
Основа: всички респонденти, ЕС-27 (n=25 688)

1.5 Рискове за БЗР, свързани с използването на цифрови технологии

Почти половината от работещите в ЕС (48 %) посочват, че **използването на цифрови технологии на работното им място определя скоростта или темпото на тяхната работа**. Трима от всеки десет (30 %) твърдят, че тези технологии **водят до работа в изолация**, а малко по-малък дял (28 %) посочват, че е налице **увеличаване на работното натоварване**. По-малко от двама на всеки десет работещи заявяват, че цифровите технологии на работното им място **намаляват възможностите за използване на техните знания и умения** (19 %) или **способността им да вземат решения относно методите, които използват, или начините, по които извършват работата си** (16 %). Много по-малка част от работещите (9 %) посочват, че цифровите технологии **правят работните им задачи тривиални или безполезни**.

В 17 от 30-те обхванати от проучването държави мнозинството от работещите заявяват, че използването на цифрови технологии на работното им място определя скоростта на тяхната работа. Делът на работещите, които споделят това мнение, варира от 32 % в Исландия до 70 % в Гърция. Всеки втори от работещите в Италия (49 %), Ирландия (48 %) и Малта (48 %) посочва, че използването на цифрови технологии води до работата му в изолация. Обратно, това се отнася за 5 % от работещите в Исландия. В десет държави най-малко 30 % от работещите посочват, че използването на цифрови технологии увеличава работното им натоварване. Най-високият дял на работещите, които посочват това, е в Австрия (37 %) и Ирландия (36 %), а най-ниският дял е отново в Исландия (11 %), следвана от Естония (12 %) и Чехия (14 %).

Фигура 4: Въпрос А1 — Бихте ли казали, че използването на цифрови технологии на работното ви място...? (% от ЕС-27)

Основа: всички респонденти, ЕС-27 (n=25 688)

След преглед на **категориите професии** се установи, че 49 % от работещите, упражняващи регулирани, технически или административни професии на високо ниво, и 48 % от заемащите административни длъжности и работещите в сферата на продажбите или обслужването посочват, че използването на цифрови технологии определя скоростта на работата им, в сравнение с 44 % от квалифицираните, средноквалифицираните или неквалифицираните работници, упражняващи физически труд, и селскостопанските работници. Обратно, 30 % от квалифицираните, средноквалифицираните или неквалифицираните работници, упражняващи физически труд, и селскостопанските работници съобщават, че цифровите технологии увеличават работното им натоварване в сравнение с 27 % както от заемащите административни длъжности и работещите в сферата на продажбите или услугите, така и от работещите, упражняващи регулирани, технически или административни професии на високо ниво.

Работещите в **микропредприятия (с по-малко от 10 служители)** посочват по-често от останалите, че използването на цифрови технологии на работното им място води до работата им в изолация: 34 % от работещите в най-малките предприятия съобщават за това въздействие, в сравнение с 30 % от работещите в предприятия с 10—49 или 50—249 служители и 28 % от работещите в най-големите предприятия с над 250 служители.

По отношение на **секторите на дейност** може да се отбележи, че работещите, заети в селското стопанство, градинарството, горското стопанство или риболова (35 %), както и в сектора на здравеопазването и социалните грижи (30 %), твърдят по-често от останалите, че използването на цифрови технологии увеличава работното им натоварване. Това контрастира с по-ниските проценти в други сектори, по-специално в секторите на информационните и комуникационните технологии, финансите, професионалните, научните или техническите услуги (25 %) и в сектора на услугите, свързани с образованието (24 %). Делът на работещите, които посочват, че цифровите технологии определят скоростта или темпото на тяхната работа, е най-висок в производството и машиностроенето (51 %); следвани от секторът на информационните, комуникационните, финансовите и професионалните услуги (50 %). Рискът от работа в изолация

също варира в различните сектори: при социалните, културните, личните и други услуги (33 %) и селското стопанство, производството, търговията/транспорта и информационните/комуникационните технологии (32 %) се отчита най-висок дял на работещите, които съобщават за такова въздействие. Накрая, дялът на работещите в сектора на селското стопанство, градинарството, горското стопанство или риболова които посочат, че цифровите технологии намаляват възможностите за използване на техните знания и умения, е най-голям. (24 %). Обратно, дялът на работещите в сектора на доставките на газ, електричество или вода, минното дело или добивната промишленост, които съобщават за този риск, е най-малък (16 %).

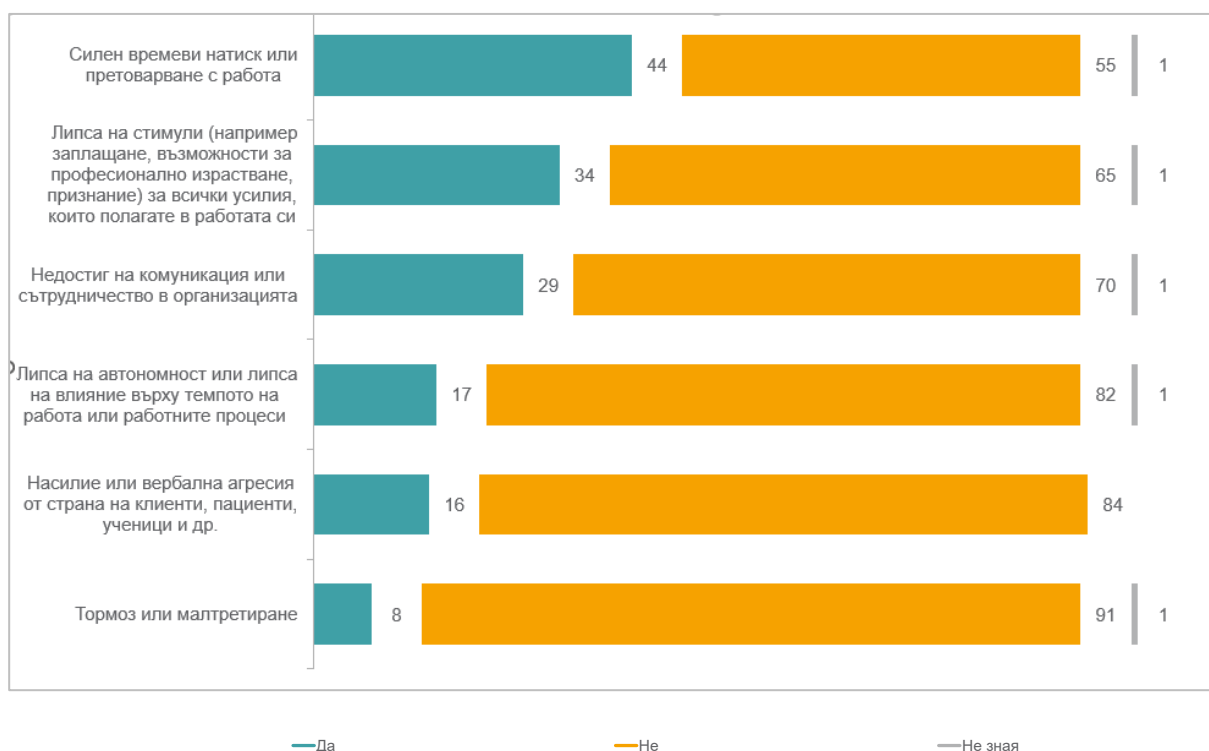
2 Психосоциални рискове и психично здраве на работното място

2.1 Психосоциални рискови фактори

Повече от четирима на всеки десет работещи в ЕС (44 %) посочват, че са изложени на **сериозен времеви натиск или претоварване с работа**. Всеки трети от работещите (34 %) съобщава за **липса на стимули** (например заплащане, възможности за професионално израстване, признание) за всички усилия, които полага в работата си, следвани от 29 %, които са изложени на **лоша комуникация или сътрудничество в рамките на своята организация**.

По-малка част от работещите посочват, че са изложени на **липсата на автономия или липсата на влияние** върху темпото на работа или работните процеси (17 %) и **насилие или вербална злоупотреба** от страна на клиенти, пациенти, ученици и др. (16 %). Накрая, всеки десети от работещите (8 %) посочва, че е изложен на **тормоз или малтретиране** на работното място.

Фигура 5: Въпрос Б1 — Бихте ли казали, че на работното си място сте изложен/а на въздействието на следните фактори? (% от ЕС-27)

Основа: всички респонденти, ЕС-27 (n=25 688)

След преглед на **видовете професии** се установи, че излагането на силен времеви натиск или претоварване с работа е по-разпространено сред работещите, упражняващи регулирани, технически или административни професии на високо ниво (47 %) в сравнение с квалифицираните, средноквалифицираните или неквалифицираните работници (в т.ч. селскостопанските работници) (42 %) и от заемащите административни длъжности и работещите в сферата на продажбите или обслужването (43 %).

Излагането на работещите на психосоциални рискови фактори, свързани с работата, варира в зависимост от **размера на работното място**. Например, докато 32 % от работещите в големи предприятия (с над 250 служители), 31 % от работещите в малки предприятия (с 10—49 служители) и 30 % от работещите в средни предприятия (с 50—249 служители) посочват наличие

на лоша комуникация или сътрудничество в рамките на организацията, този проблем засяга едва 23 % от работещите в микропредприятията (с по-малко от 10 служители).

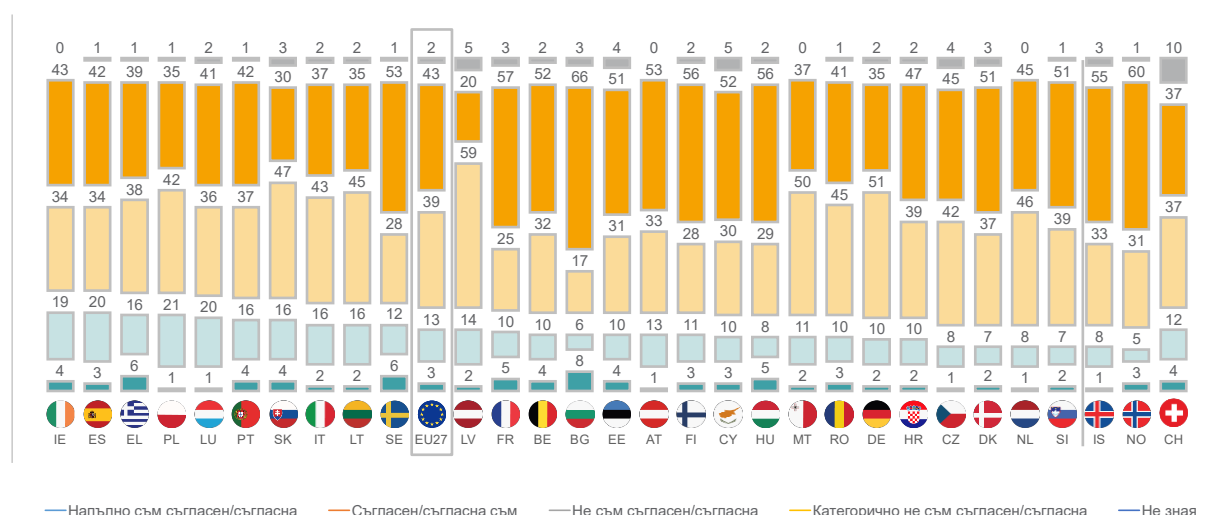
Работещите в сектора на **услугите, свързани със здравеопазването или социалните грижи**, са изложени на най-голям риск от експозиция на психосоциални рискове, свързани с работата. В този сектор 50 % от работещите посочват, че са изправени пред сериозен времеви натиск и претоварване с работа, в сравнение със средно 45 % във всички останали сектори. Освен това 41 % споделят, че не получават стимули (например заплащане, възможности за професионално израстване, признание) за всички усилия, които полагат в работата си, в сравнение с 33 % средно във всички останали сектори. Аналогично, 25 % от работещите в сектора на здравеопазването и социалните грижи посочват, че са били изложени на насилие или вербална агресия от страна на клиенти, пациенти, ученици и др., като този процент е значително по-висок от средния за всички сектори — 15 %.

2.2 Възприятия за несигурност на работното място

На въпроса за несигурността на работното място — друг важен психосоциален рисков фактор, 16 % от **работещите** в ЕС посочват, че **могат да загубят работата си през следващите шест месеца**. По-голямата част от работещите в ЕС обаче (82 %) не споделят такива опасения относно евентуална загуба на работното място в близко бъдеще.

Най-висок дял на работещите, които се опасяват, че могат да загубят работата си през следващите шест месеца, се наблюдава в Ирландия и Испания (и двете с 23 %), Гърция и Полша (и двете с 22 %) и Люксембург (21 %). За разлика от тях, работещите в Чехия, Дания, Исландия, Нидерландия, Норвегия и Словения се чувстват най-сигурни, като едва 8—9 % споделят загриженост относно евентуалната загуба на работа.

Фигура 6: Въпрос E2_3 — Съгласни ли сте или не сте съгласни със следните твърдения относно стреса и психичното здраве на работното ви място? Мога да загубя работата си в следващите 6 месеца (% по държави; ЕС-27 и IS, NO и CH)

Основа: всички респонденти (n=28 220)

2.3 Разговор за психичното здраве на работното място

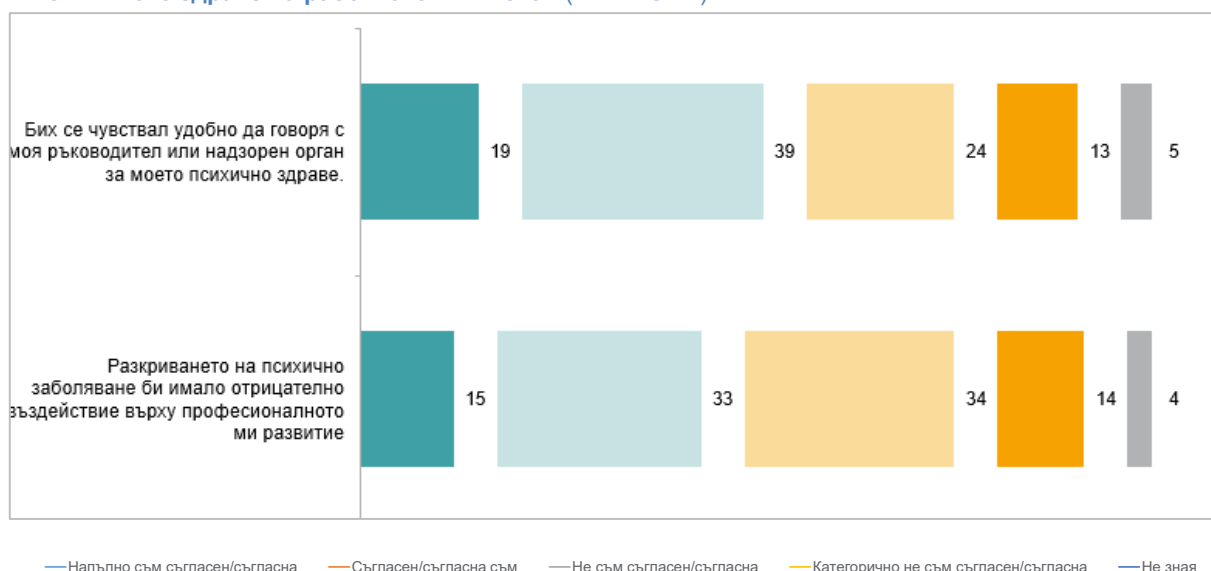
Според резултатите от проучването OSH Pulse, проведено през април—май 2022 г., работещите в целия ЕС са на различно мнение дали разкриването на **психично заболяване би имало отрицателно въздействие върху професионалното им развитие** (): 15 % са „напълно съгласни“, 33 % „са съгласни“, че в случая това е възможно, докато 14 % „категорично не са

съгласни“, а 34 % „не са съгласни“. Въпреки това близо шест на всеки десет работещи **нямат проблем да разговарят със своя ръководител или надзорен орган за психичното си здраве** (19 % са „напълно съгласни“, а 39 % са „съгласни“).

Много голяма част от работещите в Чехия (60 %), Франция и Италия (и двете с 63 %), Кипър (67 %) и Гърция (69 %) са „напълно съгласни“ или са „съгласни“, че разкриването на психично заболяване би имало отрицателно въздействие върху професионалното им развитие. В 14 държави по-голямата част от работещите не са съгласни, че разкриването на психично заболяване би имало отрицателно въздействие върху професионалното им развитие. Общото ниво на несъгласие е най-високо в Исландия (82 %), Унгария (71 %) и Швеция (70 %).

Осем от всеки десет работещи във Финландия (80 %), Швеция (80 %) и Дания (81 %) са „съгласни“ или „напълно съгласни“, че нямат проблем да разговарят за психичното си здраве със своя ръководител или надзорен орган. За разлика от тях, в Унгария по-малко от половината от работещите (32 %) като цяло са съгласни, че нямат проблем да разговарят с ръководителя си за проблем, свързан с психичното здраве.

Фигура 7: Въпрос E2 — Съгласни ли сте или не сте съгласни със следните твърдения относно стреса и психичното здраве на работното ви място? (% от ЕС-27)

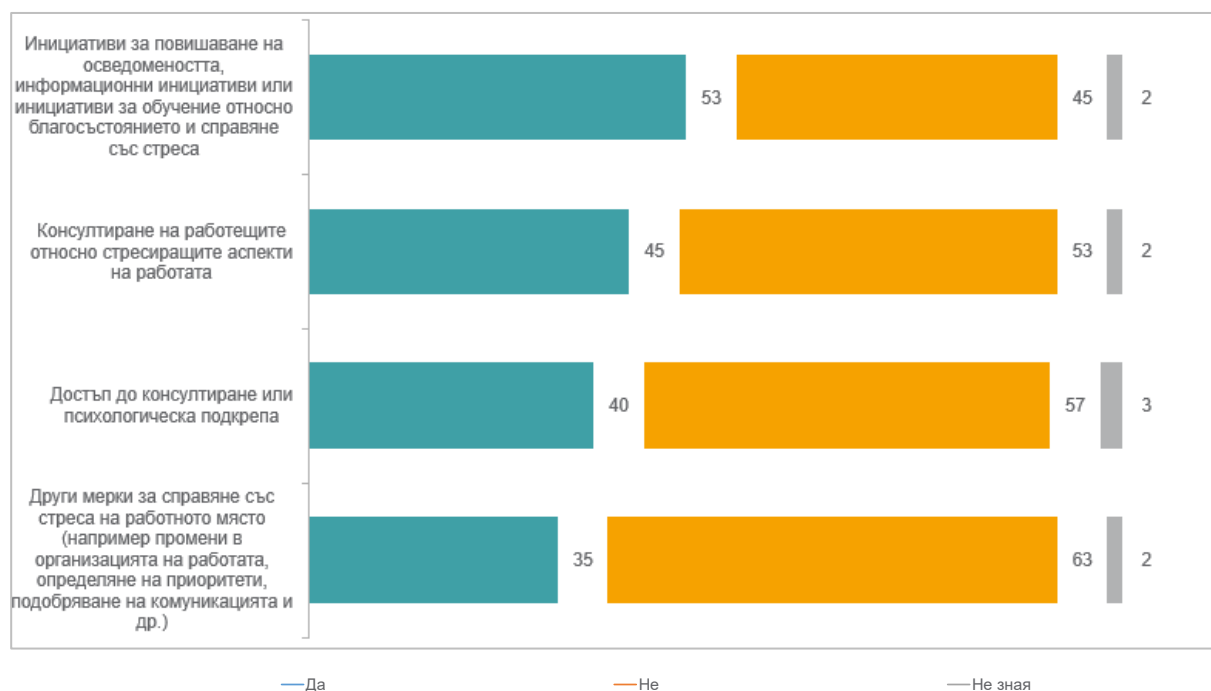

Основа: всички респонденти, ЕС-27 (n=25 688)

2.4 Инициативи за справяне със стреса и проблемите, свързани с психичното здраве, на работното място

Малко над половината от работещите (53 %) посочват, че на работното им място са предвидени **инициативи за повишаване на осведомеността, информационни инициативи или инициативи за обучение** относно благосъстоянието и справянето със стреса. **Предоставянето на съвети на работещите относно стресиращите аспекти на работата** се посочва от 45 % от работещите, а **достъпът до консултиране или психологическа подкрепа** — от 40 % от работещите. **Други мерки** за справяне със стреса на работното място, например промени в организацията на работа, определяне на приоритети и подобряване на комуникацията, се посочват от 35 % от работещите.

Фигура 8: Въпрос Е1 — Предвидена ли е някоя от следните инициативи на работното ви място? (% от ЕС-27)

Основа: всички респонденти, ЕС-27 (n=25 688)

Работещите, **упражняващи регулирани, технически или административни професии на високо ниво**, и **заемащите административни длъжности и работещите в сферата на продажбите или обслужването** по-често съобщават за наличието на инициативи за превенция на работното си място в сравнение с квалифицираните, средноквалифицираните или неквалифицираните работници; това се наблюдава при повишаване на осведомеността и провеждане на обучения (посочено от 54—56 % от работещите, упражняващи горепосочените професии, спрямо 47 % от квалифицираните, средноквалифицираните и неквалифицираните работници), консултиране или оказване на психологическа подкрепа (41 % спрямо 33 %) и консултиране на работещите относно стресови аспекти (45—46 % спрямо 40 %).

Колкото по-голямо е предприятието, толкова по-вероятно е работещите да посочват наличието на инициативи, насочени към справянето със стреса и благосъстоянието на работното място. Например 66 % от работещите в големи предприятия (с над 250 служители) посочват, че на работното им място са предвидени инициативи за повишаване на осведомеността и инициативи за обучение, спрямо 55 % от работещите в средни предприятия (50—249 служители), 50 % от работещите в малки предприятия (10—49 служители) и 42 % от работещите в микропредприятия (под 10 служители).

3 Климатични промени и безопасност и здраве при работа

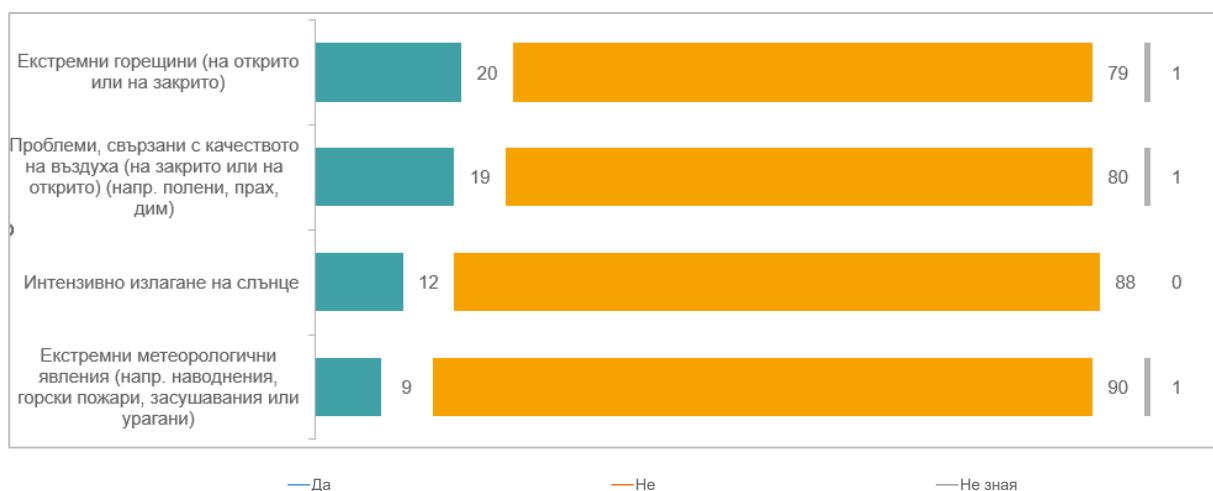
3.1 Излагане на рискови фактори, свързани с климатичните промени

В целия ЕС 33 % от работещите посочват, че са били **изложени на работното си място на поне един рисков фактор, свързан с климатичните промени** през последните 12 месеца. По-конкретно 20 % от работещите съобщават за излагане на **екстремни горещини** (на открито или на закрито), а 19 % за **проблеми с качеството на въздуха**, като например полени, прах или дим (на открито или на закрито). По-малък дял от работещите посочват, че са били засегнати от **интензивно излагане на слънце** (12 %) или от **екстремни метеорологични събития** (например наводнения, горски пожари, засушавания или урагани) (9 %)⁽²⁾.

В Гърция е отчетен най-висок дял на работещи (35 %), които са били изложени на екстремни горещини през последните 12 месеца. След Гърция се нареждат Кипър (30 %), Хърватия (28 %), Словакия и Малта (и двете с 27 %). В другия край на класацията по държави, в Норвегия (7 %) и Швеция (12 %) е най-малко вероятно работещите да са били изложени на екстремни горещини на работното място.

Най-висок дял на работещите, които съобщават за експозиция, свързана с проблеми при качеството на въздуха на закрито или открито на работното място, се наблюдава в Австрия (32 %), Финландия (31 %) и Гърция (30 %), следвани непосредствено от Кипър (28 %), Полша и Малта (и двете с 27 %). От друга страна, експозицията, свързана с проблеми при качеството на въздуха на работното място, е най-малко вероятна сред работещите в Германия (13 %), Ирландия и Унгария (и двете с по 14 %).

Фигура 9: Въпрос Б2 — Бихте ли казали, че през последните 12 месеца сте били изложен/а на въздействието на следните фактори на работното ви място? (% от ЕС-27)

Основа: всички респонденти, ЕС-27 (n=25 688)

По-голямата част от **квалифицираните, средноквалифицираните или неквалифицираните работници** са били изложени на екстремни горещини (на открито или на закрито) (55 %) или на проблеми, свързани с качеството на въздуха (например полени, прах, дим) (53 %), докато това се отнася само за 10 % от хората със свободни професии и заемащите административни

⁽²⁾ Това проучване на измененията на климата и безопасността на труда е ново допълнение към настоящото проучване. Въпросите, разглеждани в тази глава, се задават за първи път в това проучване, което означава, че не е възможно да се установят тенденции от предишни данни.

длъжности. Аналогично, 35 % от квалифицираните, средноквалифицираните или неквалифицираните работници посочват, че са били изложени на интензивно слънце, в сравнение с 5 % от работещите, упражняващи регулирани, технически или административни професии на високо ниво, и от заемащите административни длъжности и работещите в сферата на продажбите или обслужването.

Излагането на рискови фактори, свързани с климатичните промени, варира също така в различните **сектори**. Работещите в сектора на селското стопанство, градинарството, горското стопанство или риболова съобщават за най-висока експозиция на екстремни горещини (на открито или на закрито) (35 %), следвани, макар на разстояние, от работещите в строителния сектор (26 %) и в сектора на доставките на газ, електричество или вода, минното дело или добивната промишленост (24 %). В други сектори се отчита по-ниско ниво на експозиция (между 17 % и 21 %). Подобна закономерност се наблюдава и при проблемите с качеството на въздуха в закрити и открити пространства, като например полени, прах или дим.

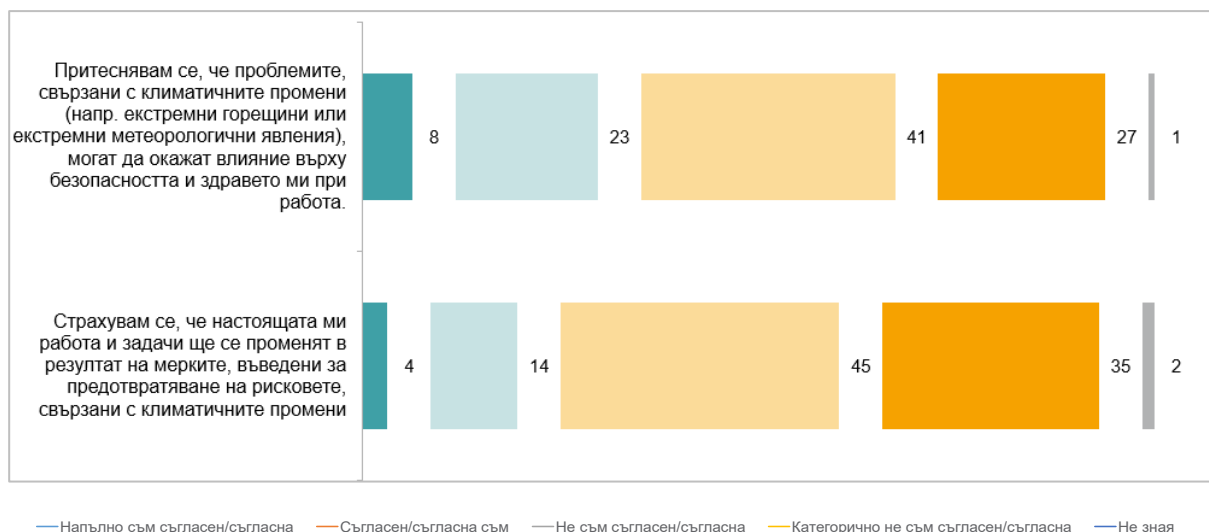
3.2 Опасения относно климатичните промени и безопасността и здравето при работа

Трима на всеки десет работещи са отговорили положително, когато са запитани дали **се притесняват, че проблемите, свързани с климатичните промени (например екстремни горещини или екстремни метеорологични явления), могат да окажат влияние върху тяхната безопасност и здраве при работа** (8 % са „напълно съгласни“, а 23 % са „съгласни“). Обратно, 68 % не са съгласни с това твърдение (41 % са „несъгласни“, а 27 % — „категорично не са съгласни“). По-малка част от работещите са съгласни, че **се страхуват, че настоящата им работа и задачи ще се променят в резултат от мерките, въведени за предотвратяване на рисковете, свързани с климатичните промени** (4 % са „напълно съгласни“, а 14 % са „съгласни“), докато по-голямата част (80 %) не са съгласни с това твърдение (45 % са „несъгласни“, а 35 % „категорично не са съгласни“).

В Гърция (51 %) и Испания (50 %) работещите най-често са „напълно съгласни“ или „съгласни“ с твърдението „Притеснявам се, че проблемите, свързани с климатичните промени (напр. екстремни горещини или екстремни метеорологични явления), могат да окажат влияние върху безопасността и здравето на работа“. Общото ниво на съгласие с това твърдение е високо и в Португалия (47 %), Италия (42 %), Кипър и Малта (и двете с 41 %). От друга страна, в Дания и Исландия по-малко от един на всеки десет работещи (и двете с 9 %) са съгласни с това твърдение, следвани от Норвегия (10 %) и Естония (15 %).

Работещите в Люксембург (37 %), следвани от тези в Португалия (31 %), по-често посочват, в сравнение с колегите си в други държави, че са „напълно съгласни“ или „съгласни“ с твърдението „**Страхувам се, че настоящата ми работа и задачи ще се променят в резултат на мерките, въведени за предотвратяване на рисковете, свързани с климатичните промени**“. За разлика от това по-малко от един на всеки десет работещи е „напълно съгласен“ или „съгласен“ с това твърдение в Естония (9 %), Дания, Финландия и Швеция (всички с 8 %), както и в Исландия (6 %) и Нидерландия (5 %).

Фигура 10: Въпрос Е2 — Съгласни ли сте или не сте съгласни със следните твърдения относно стреса и психичното здраве на работното ви място? (% от ЕС-27)

Основа: всички респонденти, ЕС-27 (n=25 688)

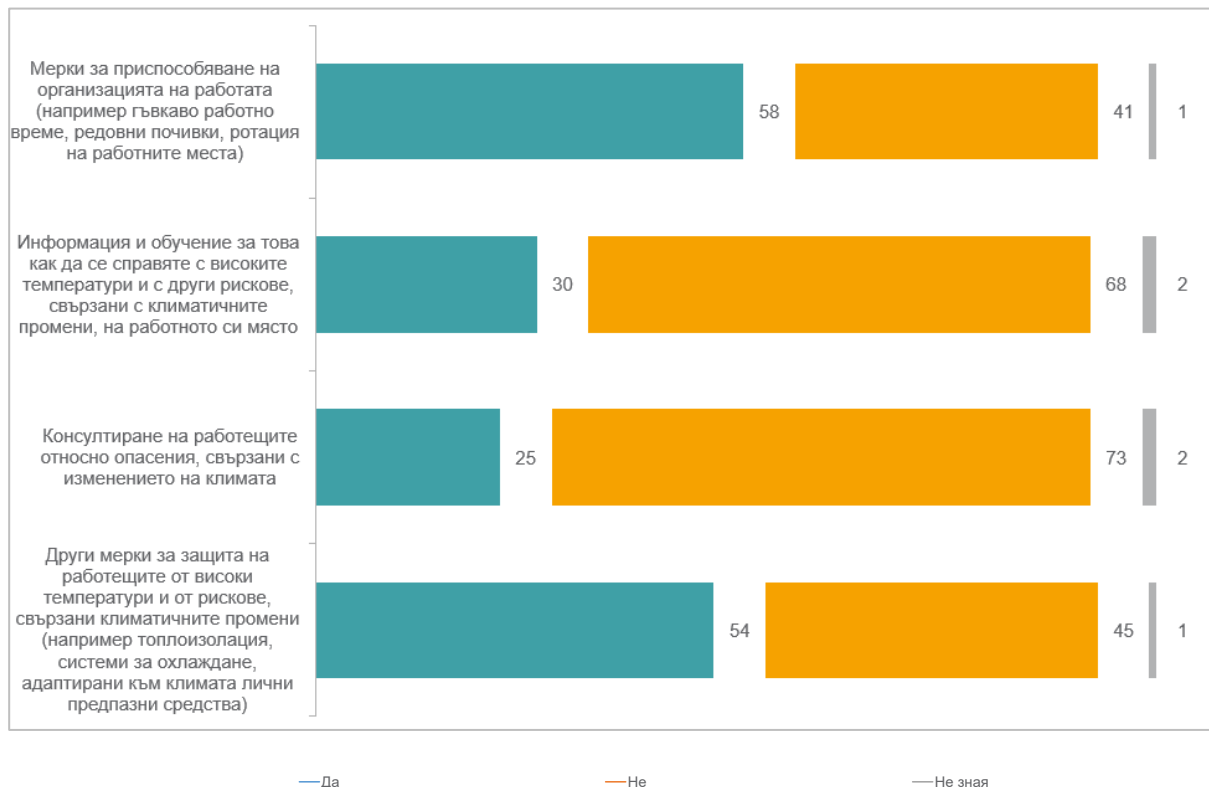
Делът на работещите, които изразяват съгласие, че проблемите, свързани с климатичните промени, могат да оказват влияние върху тяхната безопасност и здраве при работа, е по-голям в **сектора на селското стопанство, градинарството, горското стопанство или рибарството**, (40 % спрямо 26—33 % в другите сектори). Аналогично, работещите в сектора на селското стопанство, градинарството, горското стопанство или рибарството, които са съгласни, че настоящата им работа и задачи могат да се променят в резултат на мерките, въведени за предотвратяване на рисковете, свързани с климатичните промени, са повече (29 % спрямо 16—21 % в други сектори).

3.3 Превантивни мерки за справяне с последиците от климатичните промени върху здравето

Приспособяването на организацията на работата (напр. гъвкаво работно време, редовни почивки, ротация на работните места) е най-често срещаната мярка за предотвратяване на топлинния стрес и рисковете, свързани с климатичните промени на работното място, като по-голямата част от работещите (58 %) посочват, че това е предвидено на тяхното работно място. Трима от всеки десет работещи (30 %) посочват, че **разполагат с информация и обучение за това как да се справят с високите температури и с други рискове, свързани с климатичните промени, на работното си място**. **Предоставянето на съвети на работещите относно опасения, свързани с климатичните промени**, е най-рядко срещаната мярка, като 25 % от работещите посочват, че тя е налична на работното им място. Повече от половината от работещите (54 %) посочват, че на работното им място са предвидени **други мерки** за защита на работещите от високи температури и от рискове, свързани с климатичните промени (например топлоизолация, системи за охлаждане, адаптирани към климата лични предпазни средства).

В 26 от 30-те обхванати от проучването OSH Pulse държави по-голямата част от работещите посочват, че на работното им място са предвидени мерки за приспособяване на организацията на работата (например гъвкаво работно време, редовни почивки, ротация на работните места), за да се предотвратят топлинният стрес и рисковете, свързани с климатичните промени. Повече от две трети от работещите съобщават за наличието на такива мерки в Латвия (67 %), Люксембург (68 %), Нидерландия (72 %), Австрия (73 %) и Малта (76 %). За разлика от тях, всеки четвърти работещ в Исландия (26 %) съобщава за наличието на такива мерки.

Фигура 11: Въпрос Е3 — Предвидени ли са някои от следните мерки за предотвратяване на топлинния стрес и рисковете, свързани с климатичните промени на работното ви място? (% от ЕС-27)

Основа: всички респонденти, ЕС-27 (n=25 688)

Квалифицираните, средноквалифицираните или неквалифицираните работници (включително селскостопанските работници) (34 %) по-често съобщават за наличието на информация и обучение за това как да се справят с високите температури и с други рискове, свързани с климатичните промени, на работното си място, в сравнение с работещите, упражняващи регулирани, технически или административни професии на високо ниво (28 %) и заемащите административни длъжности и работещите в сферата на продажбите или обслужването (29 %). Тези категории работещи също така по-често съобщават за мерки за приспособяване на организацията на работа, като например гъвкаво работно време, редовни почивки или ротация на работните места (61 % спрямо 57 %), както и за предоставяне на съвети на работещите относно опасения, свързани с изменението на климата (28 % спрямо 24 %).

Колкото по-голямо е работното място, толкова по-вероятно е работещите да имат достъп до информация и обучение за това как да се справят с високите температури и с други рискове, свързани с климатичните промени, на работното си място. Делът на работещите, които съобщават за наличието на тази мярка за предотвратяване на топлинен стрес и рискове, свързани с климатичните промени на работното място, е 27 % за микропредприятията (с по-малко от 10 служители) в сравнение с 33 % за големите предприятия (с над 250 служители).

4 Здравен статус на работещите

На участниците в проучването OSH Pulse беше зададен въпрос дали са имали здравословни проблеми, причинени или влошени от работата им. От деветте здравословни проблема, включени в проучването, работещите най-често посочват **обща умора** (37 %), следвана от **главоболие и преумора на очите** (35 %), **стрес, депресия или тревожност** (29 %, с 2 п.п. повече в сравнение с проучването от април—май 2022 г.) и **проблеми или болки в костите, ставите или мускулите** (28 %, с 2 п.п. по-малко в сравнение с проучването от април—май 2022 г.).

Инфекциозните заболявания, включително COVID-19, са посочени от 15 % от работещите като здравен проблем, с който те са се сблъскали през последните 12 месеца и който е бил причинен или се е влошил от тяхната работа (с 5 п.п. по-малко в сравнение с проучването от април—май 2022 г.). По-малко от един на всеки десет работещи е имал **симптоми или заболявания, свързани с топлината**, като например замаяност, крампи, изтощение или инсулт (7 %), или е претърпял **злополука или травма** (6 %) и **слънчево изгаряне** (3 %).

Фигура 12: Въпрос С1 — През последните 12 месеца имали ли сте някой от следните здравословни проблеми, които са били причинени или са се влошили от работата ви? (Възможни са няколко отговора, % от ЕС-27)

Основа: всички респонденти, ЕС-27 (n=25 688)

Проблемите или болките в костите, ставите или мускулите, които са били причинени или са се влошили от работата, са по-разпространени сред **квалифицираните, средноквалифицираните или неквалифицираните работници (включително селскостопанските работници)** (34 %) в сравнение с работещите, упражняващи регулирани, технически или административни професии на високо ниво (26 %), и заемащите административни длъжности и работещите в сферата на продажбите или обслужването (28 %).

Европейската агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA) допринася за превръщането на Европа в по-безопасно, по-здравословно и по-продуктивно място за работа. Агенцията проучва, разработва и разпространява надеждна, балансирана и обективна информация за безопасността и здравето и организира общоевропейски кампании за повишаване на осведомеността. Основана от Европейския съюз през 1994 г. със седалище в Билбао, Испания, Агенцията обединява представители на Европейската комисия, правителствата на държавите членки, организации на работодателите и работниците, както и водещи експерти от всички държави членки на ЕС и извън него.

information@osha.europa.eu

<https://osha.europa.eu>